

عنوان مقاله:

واکاوی نیازهای آموزشی کشاورزان دارای سامانه آبیاری سطحی در راستای بهبود بهره وری آب (مطالعه موردی: استان قزوین)

محل انتشار:

نشریه آبیاری و زهکشی ایران، دوره 14، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

محمد نوید فرح زا - دانشجوی دکتری مهندسی آبیاری و زهکشی دانشگاه بین المللی امام خمینی (ه)، قزوین، ایران

بیژن نظری - استادیار گروه علوم و مهندسی آب، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره).

خلاصه مقاله:

کمبود آب ناشی از رشد جمعیت، تغییرات اقلیمی، توسعه صنایع و مداخلات انسانی به یک بحران جدی، به خصوص در مناطق خشک و نیمه خشک تبدیل شده است. درصد عمده ای از اراضی کشاورزی در جهان و ایران به روش های سطحی آبیاری می شوند. این پژوهش به منظور واکاوی نیازهای آموزشی کشاورزان دارای سامانه آبیاری سطحی در راستای بهبود بهره وری آب انجام شد. برای نیازسنجی آموزشی کشاورزان از الگوی سه بعدی کافمن، کوریگان و جانسون و روش دلفی استفاده گردید. میزان آگاهی کشاورزان نسبت به نیازهای آموزشی از سه دیدگاه "کشاورزان"، "صاحب نظران و مسئولان" و "مجریان فرآیند آموزشی" برای زارعین به ترتیب $31/3 \pm 23/1$ ، $23/2 \pm 76/0$ و $20/2 \pm 95/0$ (از امتیاز کل 5) و برای باغداران به ترتیب $50/3 \pm 15/1$ ، $27/2 \pm 80/0$ و $36/2 \pm 81/0$ حاصل شد. نتایج نشان داد، میزان دانش و آگاهی کشاورزان در اکثر نیازهای آموزشی به خصوص از دیدگاه صاحب نظران و مجریان آموزشی، کمتر از مقدار متوسط (امتیاز 3) است. بر اهمیت ترین نیازهای آموزشی بر اساس این سه دیدگاه به ترتیب مربوط به گویه های «مدیریت زمان مراحل مختلف آبیاری»، «تطبیق مدیریت مزرعه با نوع سامانه آبیاری» و «مدیریت مصرف آب در هنگام خشکسالی و کم آبی» برای زارعین و «شیوه اصولی احداث باغ برای بهره وری بیشتر»، «آگاهی از انواع و مراحل مختلف اخذ تسهیلات» و «آشنایی با تبعات زیست محیطی استفاده از آب های نامتعارف» برای باغداران بود. یافته های این پژوهش اولویت های تعریف سرفصل ها و دوره های آموزشی برای کشاورزان دارای سامانه آبیاری سطحی را نشان داد. علاوه بر آموزش کشاورزان، باید بر ظرفیت سازی سازمان های موثر در آموزش کشاورزان نیز تمرکز و تاکید شود.

کلمات کلیدی:

الگوی سه بعدی، روش دلفی، باغداران، زارعین، آموزش

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1211363>

